

Lupčianske zvesti

www.slovenskalupca.sk

18. ročník

OBECNÉ NOVINY OBYVATELOV, RODÁKOV A PRIATELOV OBCE SLOVENSKÁ LUPČA

číslo 7 | september 2016

AKTUÁLNE V OBCI

Vytvorili sme dočasné pracovné miesta

2

AKTUÁLNE V OBCI

Kto dostane potravinový balíček

3

HISTÓRIA OBCE

Ešte niečo k štácii v obci

10

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Milý náš oslávenec, pán Martin Mazúch

11

Čo robíme v obci

Niektorí naši občania tvrdia, že v Lupči sa nič nerobí. Tým, ktorí to nevidia, alebo chodia po iných uliciach, prinášame aktuálne zábery z prác po našej obci.

Nový asfaltový koberec dostala Športová ulica, v ktorej bolo potrebné osadiť obrubníky, podvihnúť a dobudovať nové šachty a dažďové spusty.

Materská škola, hlavne jej pavilón pre staršie deti, prešla úpravou fasády a zrealizovaná bola aj oprava zatekajúcej strechy. Budovu sme zateplili a farebnou úpravou získala nový vzhľad. *eg*

Časť materskej školy po úprave fasády

Športová ulica pred úpravou

Športová ulica po úprave asfaltovaním

Športová ulica po úprave asfaltovaním

Vytvorili sme dočasné pracovné miesta

Obec Slovenská Lupča využila možnosť zapojiť sa do projektu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny „Šanca na zamestnanie“. V rámci projektu vytvorila pracovné miesta na dobu deväť mesiacov pre dlhodobo nezamestnaných občanov, ktorí spĺňali kritériá,

nastavené ÚPSVaR. Občania majú uzatvorené pracovné dohody do konca januára nasledujúceho roku. Našou snahou bolo zamestnať ľudí, ktorí sú zruční a majú skúsenosti v murárskom remesle, dokážu narábať s krovinozmi, motorovými píľami, ale hlavne chcú

robiť. Výsledkom ich práce je nový chodník po pravej strane Skolskej ulice a úprava priestranstva pred Domom smútku, na ktorej sa momentálne pracuje.

Zapájajú sa aj do kosenia okolia potokov, areálu MŠ, detského ihriska, futbalového ihriska, likvi-

dovania nelegálnych skládok. Sú nápomocní pri obecných akciách, čistení čerpadiel ČOV, výkopových prácach, úpravách verejného priestranstva a vykonávajú rôzne iné práce, za ktoré by musela obec vynaložiť finančné prostriedky.

eg

Položením zámkovej dlažby, osadením nových lavičiek a úpravou zelene získame dôstojné pietne miesto

Nebudíme leniví, triedíme odpad!

Papier – modrý kontajner

Noviny, časopisy, kancelársky papier, reklamné letáky, stlačené škatule, kartóny, papierové obaly, papierové tašky. V malom množstve aj papier s kancelárskymi sponkami alebo skartovaný papier.

NEPATRIA SEM: väzbové obaly kníh, mokrý, masťný alebo znečistený papier, asfaltový a dechtový papier, použité plienky a hygienické potreby, alobal, celofán a pod.

Sklo – zelený kontajner

Nevrätne obaly zo skla z alkoholických alebo nealkoholických nápojov, poháre, tabuľové sklo z okien a dverí (väčšie množstvo patrí na zberný dvor), sklenené črepy a pod.

NEPATRIA SEM: porcelán, keramika, drôtené sklo, autosklo, zrkadlá, TV obrazovky, pozlátené a pokované sklo alebo technické druhy skla.

Vratné fľaše vracajte späť do obchodu!

Kovy – červený kontajner

Kovové obaly, konzervy, kovové výrobky a súčiastky, alobal, nápojové plechovky. Triedia sa podľa pokynov obce.

NEPATRIA SEM: kovové obaly, kombinované s iným materiálom,

napr. tuby z krémov a pást. Mäkké vrecúška, napr. z kávy. Kovové obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok. Nadrozmerný kovový odpad je potrebné odnieť do zberných kovov, príp. do zberných dvorov.

Plasty – žltý kontajner

Neznečistené stlačené alebo zošliapnuté PET fľaše z nápojov, plastové a mikroténové vrecká, baliace fólie, polystyrén, tégliky z jogurtov, obaly z CD, obaly z pracích a čistiacich prostriedkov a kozmetiky.

NEPATRIA SEM: masťné obaly so zvyškom potravín, podlahové krytiny, novodurové rúrky, obaly z nebezpečných látok ako napr. motorových olejov, farieb a pod. Nadrozmerný kovový odpad je potrebné odnieť do zberných kovov, príp. do zberných dvorov.

Bioodpad – hnedý kontajner

Šupky, čajové vrecúška, ovocie, zelenina, odpad z verejnej zelene, listie, tráva, záhradný odpad.

NEPATRIA SEM: mäso, popol, stavebný odpad a pod.

ĎEŠTE STÁLE NEVIETE, ČO KAM PATRÍ?

ZOPÁR RÁD AKO SPRÁVNE TRIEDIŤ ODPAD:

Kam patria tégliky z jogurtov?

Patria do žltého kontajnera určeného na plasty, musia však byť bez zvyškov jedla.

Kam patria PET fľaše?

Patria do žltých kontajnerov na plasty, pred vyhodením je však potrebné znížiť ich objem, napríklad zošliapnutím.

Kam patria obaly z džúsov a mlieka?

Nazývame ich nápojovými kartónmi. Vhadzujte ich podľa pokynov obce do nádob na to určených. Pred vyhodením zmenšite ich objem, napríklad zošliapnutím.

Kam patria použité hygienické potreby?

Hygienické potreby (použité detské plienky, papierové vreckovky, obaly zo zubnej pasty a pod.) patria do zmesového odpadu, pretože sú znečistené.

Kam patria obaly z nebezpečných látok a prípravkov?

Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok (motorových olejov, farieb, riedidiel a pod.) nepatria do triedeného zberu. Odneste ich na zberný dvor.

Kam patrí molitan?

V menšom množstve ho môžete vhodiť do zmesového odpadu, vo väčšom množstve patrí na zberný dvor.

Kam patrí polystyrén?

Ak ho nie je veľa, tak patrí do žltého kontajnera, určeného na plas-

ty. Ak je rozmerný, odneste ho na zberný dvor.

Kam patria škatule z kartónu?

Po zmenšení objemu, napríklad poskladaním, patria do modrých nádob na papier.

ZELENÝ BOD je ochrannou známkou

Obal, označený ochrannou známkou Zelený bod, prosíme umiestňovať do triedeného zberu.

Pozor!

Vrecia s triedeným plastovým odpadom je nutné vyladiť v deň zberu ráno do 7.00 hod.

Upozorňujeme občanov, že nádoby na školskom dvore sú určené výhradne pre potreby základnej školy.

Akékoľvek sťažnosti na odvoz pevného domového odpadu (poškodenie nádoby, nevyсыpanie smetí...) treba adresovať na oddelenie životného prostredia pani Oravcovej, zivotne@slovenskalupca.sk, najlepšie aj s fotodokumentáciou. Len tak bude možné zjednať nápravu.

ED

Obec Slovenská Ľupča poskytuje na svojom území terénnu sociálnu službu

Kto má nárok na opatrovateľskú službu

Opatrovateľskú službu poskytujeme len občanom, ktorí majú v Slovenskej Ľupči trvalý pobyt.

Ako požiadať o opatrovateľskú službu

Občan podáva písomnú žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu na sociálne oddelenie obecného úradu, ak nemôže podať žiadosť sám, môže to za neho urobiť aj iná osoba. Tú však na to musí splnomocniť. Tlačivo sa nachádza na obecnom úrade obce.

Obec na základe žiadosti a súhlasu fyzickej osoby vykoná v rámci sociálnej posudkovej činnosti šetrenie v prirodzenom sociálnom prostredí žiadateľa. Sociálna služba sa poskytuje na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby.

K žiadosti stačí zdravotná dokumentácia, ktorú má klient doma a nie je staršia ako pol roka. Ak dokumentáciu klient nemá, je treba priložiť potvrdenie ošetrojúceho lekára o zdravotnom stave, tzv. Lekársky nález.

Sociálne oddelenie zabezpečí u posudkového lekára, prideleného obci, zdravotný (lekársky) posudok. Tieto administratívne úkony sú pre žiadateľa bezplatné.

Sociálnu službu možno poskytovať až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o odkázanosti na takúto službu.

Sociálnu službu možno poskytovať aj bezodkladne fyzickej osobe, ktorá je pre svoj nepriaznivý zdravotný stav odkázaná na pomoc pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu, najskôr odo dňa podania žiadosti o posúdenie odkázanosti na opatrovateľskú službu.

Obec tiež vyžaduje potvrdenie o výmere dôchodku,

Žiadosť musí byť vybavená do 30 dní od jej podania.

Poplatok za službu

Cena za túto službu je určená VZN č. 7/2010 o poskytovaní sociálnych služieb na území obce Slovenská Ľupča. Je daná paušálne, a to 0,90 € za každú začatú hodinu.

Podľa zákona musí klientovi (pri opatrovateľskej službe bez poskytovania stravy) zostať 1,3-násobok životného minima, čo je v súčasnosti 257,52 €. Ak má občan nižší dôchodok, túto službu platí za neho rodina.

Čo zahŕňa terénna opatrovateľská služba:

Úkony sebaobsluhy:

- hygienickú starostlivosť o jednotlivé časti tela,
- celkový kúpeľ vo vani, prípadne v sprche s umytím vlasov,
- prinesenie stravy a nápoja na dosah klienta, porciovanie stravy, kŕmenie podávanie tekutín,

- pomoc pri vyzliekaní a obliekaní,
- očistu po toalete,
- ochranu osobnej a posteľnej bielizne pred znečistením (nasadenie a výmena plienky),
- sprievod pri chôdzi, polohovanie

Úkony starostlivosti o domácnosť:

- nákup potravín a iného spotrebného tovaru,
- zohrievanie jedla, donáška jedla do domu, umytie riadu,
- bežné upratovanie v domácnosti, obsluha bežných domácich spotrebičov,
- vynášanie drobného odpadu do zbernej smetnej nádoby,
- administratívne úkony, spojené s vedením domácnosti, napr. zabezpečenie úhrady platieb, sprievod na lekárske vyšetrenie, na vybavenie úradných záležitostí

Občan, ktorý žiada o opatrovateľskú službu a súčasne ho opatruje osoba, ktorá pobera peňažný príspevok za jeho opatrovanie, má nárok na 8 hodín opatrovateľskej služby mesačne. Táto služba je prísne kontrolovaná.

Naše opatrovatelky môžete stretnúť denne pri rôznych nákupoch pre klientov, u lekára pri predpisovaní liekov, pri donáške obedov z Domova dôchodcov alebo aj z reštaurácií v Slovenskej Ľupči, a to za každého počasia. Sú zamestnankyňami obce a ich pracovná doba je rovnaká ako pracovná doba na obecnom úrade. Sú to však ženy, ktoré sa vo výnimočných prípadoch postarajú o klienta aj po tzv. úradných hodinách.

Na opatrovateľskú službu nemá nárok občan,

- ktorý je celoročne umiestnený v domove sociálnych služieb,
- ktorého opatruje osoba, poberajúca peňažný príspevok na osobnú asistenciu,
- ktorému bola nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou.

ED

foto: int.

Kto dostane potravinový balíček

Kto zostavuje zoznam?

Zoznam ľudí, ktorí majú nárok na balíček, robí Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny SR a sú v ňom jednotlivci, rodiny aj starobní či invalidní dôchodcovia, ktorí poberajú dávku v hmotnej núdzi a nemajú iný príjem.

Kto má nárok na balíček

- rodiny s aspoň jedným nezaopatreným dieťaťom, v ktorých aspoň jeden z rodičov dostáva dávku v hmotnej núdzi
- nepracujúci dôchodcovia s nízkou penziou, ktorí poberajú príspevok v hmotnej núdzi
- nepracujúci invalidi, ktorí dostávajú dávku v hmotnej núdzi
- ťažko zdravotne postihnutí ľudia, ktorí nepracujú a poberajú dávku v hmotnej núdzi
- ľudia v mimoriadne nepriaznivej alebo krízovej životnej situácii

Za mimoriadne nepriaznivú alebo krízovú situáciu sa považuje taká životná situácia, z ktorej sa človek nedokáže dostať sám vlastným pričínením. Ide napríklad o náhle vážne ochorenie žiadateľa.

Pomoc distribuuje Slovenská katolícka charita, Slovenský Červený kríž, a Charita sv. Alžbety, n. o. Riadia sa zoznamom príjemcov z ústredia práce.

Z ústredia práce do našej obce takýto zoznam neprišiel.

ED, foto int.

UPOZORNENIE

Žiadame občanov, ktorým bola doručená zmluva o odvádzaní a čistení odpadových vôd s tlačivom osobného súhlasu, že tieto dokumenty je potrebné podpísané obratom vrátiť na obecný úrad – oddelenie daní a poplatkov, Bačová Zuzana.

Sú nevyhnutné k vyúčtovaniu stočného.

Zaujímavosti k obnove horného nádvorja hradu Ľupča – 8. časť „Archeologické nálezy“

Popri historicko-architektonickom výskume sa na hornom nádvorí realizoval aj reštaurátorský výskum, ktorý odkryl zaujímavé nálezy. Výskum financovali Železiarne Podbrezová, a. s. a realizoval ho Pamiatkový úrad SR sondážnym spôsobom. Archeologické práce boli zamerané na získanie údajov o niveletách pôvodných podláh horného nádvorja a arkádovej chodby. Samozrejme, mimoriadna pozornosť bola venovaná doplneniu poznatkov o zaniknutej architektúre na hornom nádvorí.

SVýskum pozostával zo 16 sond, ktorých situovanie záviselo od potrieb realizácie zemných prác a úprav terénu v rámci obnovy horného nádvorja podľa príslušnej projektovej dokumentácie. Jednotlivé sondy boli kopané ručne po vrstvách, situácia v nich bola dokumentovaná fotograficky a všetky boli geodeticky zamerané. Výskum prebiehal v priestore, ktorý bol značne sterilizovaný výkopmi inžinierskych sietí z 20. storočia. Podľa výsledkov historických prameňov vznikla v 13. storočí na hornom nádvorí vežová stavba (donžon), obklopená šošovkovitým nádvorím, ktoré bolo vymedzené kamenným opevnením. Toto opevnenie bolo počas výskumu odkryté v značnom rozsahu. Bolo zistené, že najrozsiahlejšia časť smerom od donžonu na juh je narušená kanalizáciou z 20. storočia. Okrem toho hradba pokračovala v severnej časti arkádovej chodby smerom k delovej bašte. Zaniknuté opevnenie bolo murované z lomového kameňa na vápennú maltu. K obdobiu fungovania tohto opevnenia sa viaže najstaršia zistená kultúrna vrstva, ktorá bola identifikovaná v malých fragmentoch. V priestore severne

Najstaršia dlažba

od donžonu bola identifikovaná vrstva so stopami požiaru. Nájdený materiál z tejto vrstvy bol datovaný do obdobia 14. – 15. storočia. Môžeme predpokladať, že stopy požiaru mohli súvisieť s udalosťami, spojenými so zánikom opevnenia. V juhovýchodnej časti arkádovej chodby sa našla okruhliaková dlažba, ktorá je jedinou staršou stopou po úprave terénu tehlovou dlažbou z obdobia baroka. Okruhliaky boli vložené do ílového lôžka a dlažbu možno datovať do 16. storočia. Zaujímavým nálezom bolo odkrytie zaniknutej kanalizácie vo forme na sucho skladaných kamenných múrikov, preložených väčšími kameňmi. Kanalizácia bola prekrytá aj staršími architektonickými článkami ako napríklad fragmentmi gotického portálu. Na ploche nádvorja boli nájdené ďalšie ojedinelé nálezy kamenných prvkov, ktoré boli väčšinou sekundárne osadené

na iných miestach ako pri svojom vzniku. Mimoriadnym nálezom je fragment vstupného portálu, ktorý je zdobený motívom čiernych srdc. Prvá časť z tohto portálu bola nájdená pri výskumoch už v roku 2003. Tento druhý nález je väčší, čím nám podáva pomerne presný obraz o celkom vzhľade portálu. V kultúrnych vrstvách boli vykopané ďalšie fragmenty keramikého, kovového a dreveného náradia.

O ochranu a odborné ošetrovanie všetkých hnutelných nálezov sa postarali železiarne. Odborné reštaurovanie vykonal Peter Lovás, reštaurátor Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi. Na ošetrovanie železa použil prípravok REVAX 30 a TANÍN s príslušnými riedidlami. Drevo bolo reštaurované Paraloidom B 72. Správa hradu vypracovala k jednotlivým predmetom konzervátorské listy. Nehnuteľné nálezy boli ponechané in situ, zasypané

a sú ochránené prekrytím celého nádvorja fóliou, ktorá usmerňuje zrážkové vody do novovybudovanej kanalizácie. Mimoriadne oceňujem, že na základe zistených nálezov bolo možné prezentovať zaniknuté murivo opevnenia v osi nádvorja. Dodatočne sa rozhodlo aj o prezentovaní okruhliakovej dlažby, ktorú bolo potrebné spevniť a doplniť tak, aby tvorila funkčnú a celistvú plochu v logickom rozsahu. Na základe historicko-geografického výskumu som lokalizoval zdroj okruhliakových kameňov v chotári Ľupčianskej (v minulosti Pánskej) ulice, ktorá v stredoveku slúžila ako zásobáreň tohto kameňa pre hradný objekt. Prezentácia najstaršej dochovanej dlažby hradu má nesmierny vedecký význam, ale, samozrejme, ju ocenia aj návštevníci hradu Ľupča.

autor: **Mgr. Vladimír Homola**,
kastelán hradu Ľupča

Portál zdobený motívom čiernych srdc

Nálezy kamenných článkov

Začiatok školského roka – jeden z medzníkov života človeka

Po dvojmesačných prázdninách sa v školách opäť rozozvučal školský zvonček a žiakom sa začali školské povinnosti. Nový školský rok sa zvyčajne začína slávnostným privítaním všetkých žiakov a pedagogických zamestnancov, ale najmä malých prváčikov, ktorí cestu do školy absolvujú po prvýkrát.

Ako všetko nové aj začiatok povinnej školskej dochádzky pre prváčika je zásahom do jeho života, a tak isto aj do celej jeho rodiny. Žijeme na dedine, a tak táto udalosť sa týka nielen mamy a otca, ale aj starých, krstných rodičov a príbuzných dieťaťa vôbec.

Možno by bolo vhodné v septembri, ktorý okrem iného znamená aj začiatok nového školského roka, zamyslieť sa nad tým, čo znamená pojem rodina v našom živote. V akej rodine sme vyrastali? Bolo rodinné prostredie pre nás tým správnym príkladom rodinnej idylky? Aký je vlastne správny vzor rodiny? Alebo čo je to vlastne rodina?

Sme rôzni. Niektorí sme vyrastali v idyllickej rodine, iní zasa o rodinnej idylke mohli len snívať. Už nech je to tak či onak, nikto z nás si rodinu, do ktorej sa narodil, nemohol vybrať. Preto budme vďační našim rodičom, starým rodičom, ujom a tetám za to, že nás vychovali a dali nám častokrát aj to posledné, čo mali, ale aj za to, že nám ukázali, ako má či nemá rodina fungovať. Všetci si z najbližšej rodiny berieme to svoje. Buď to bola situácia, pri ktorej sme si povedali, že v prípade, ak by sme my boli na mieste našich rodičov, riešili by sme to inak, alebo by sme sa snažili, aby takáto situácia vôbec nastala, prípadne sme zažívali momenty, pri ktorých nám poskočilo srdce od radosti a hneď sme vedeli, že práve toto je to, čo by sme v budúcnosti preniesli aj do tej našej vlastnej rodiny.

Téma rodiny je v dnešnom svete rozoberaná viac ako často. S pribúdajúcimi rokmi význam rodiny upadá. V minulosti bola pre ľudí rodina všetkým, čo mali, vážili si svojich príbuzných, no dnes je tomu úplne inak. Dnes sa stáva módnym byť slobodná matka, či žiť, ako sa hovorí „žiť na divoko“, čo v minulosti bolo nemysliteľné. Čo je to vlastne rodina? Už v základnej definícii rodiny sú slová, ktoré hovoria, že rodina je spoločenstvo minimálne jedného alebo dvoch rodičov a dieťaťa. Postrehli ste správne. Áno, minimálne jedného rodiča. Tak sa nedivme, že sa zvyšuje počet neúplných rodín. Rodina je definovaná ako malá sociálna skupina, tvorená jednotlivcami, ktorí sú spätí manželstvom, pokrvným príbuzenstvom alebo adopciou. Členovia rodiny zastávajú svoje úlohy v rodine. Rodina by mala plniť reprodukčnú, výchovnú, ekonomickú, ale predovšetkým ochrannú a emocionálnu funkciu.

Rodinu chápeme ale aj ako prostredie, s ktorým sme najviac spätí, výrazne nás ovplyvňuje a my

ovplyvňujeme ju. Vytvára vlastné kultúrne prostredie, ktoré formuje osobnosť detí. No, bohužiaľ, je aj obrazom doby, v ktorej žijeme a jej politických, sociálnych, ekonomických, kultúrnych, ekologických a iných podmienok a zásad. Rodina je prvá skupina, ktorej členom sa človek stáva hneď po svojom narodení. Rodine záleží na tom, aby správne plnila úlohy v oblasti socializácie svojich členov. Rodina odovzdáva kultúrne dedičstvo nasledujúcim pokoleniam. Rodina realizuje spoločenskú kontrolu nad svojimi príslušníkmi, čím ich vychováva. Rodina zaisťuje rovnováhu medzi emocionálnymi potrebami svojich členov.

Existujú úplné, ale i neúplné rodiny. Tí, čo žijú v úplnej rodine, by mali byť vďační, pretože niektorí takúto možnosť nemali či nemajú. Žijú v neúplných rodinách z rôznych príčin. No mnoho z nich je takto spokojných. Oni sami vedia prečo. Nie, nestážujú sa, ale sú spokojní. Na druhej strane mnoho úplných rodín nie je šťastných. Prečo? Pretože rodičov pri sebe drží majetok, peniaze či len obyčajná fráza „takto to má byť“. Súčasné rodiny sú pod veľkým vplyvom doby, v ktorej žijeme. Mnohé rodinné vzťahy sú natoľko narušené či poškodené, že si rodinní príslušníci nevedia prísť na meno. No na druhej strane aj v dnešnej dobe existujú rodiny, ktoré sú súdržné, plnia svoje funkcie, sú harmonické,

aj keď v nich určite niekedy „zahrmi“, no stále sa vedia spojiť – vedú sú rodina.

Je jedno, v akej rodine človek vyrastá, aj keď ho dlhé roky ovplyvňovala, je len na ňom, aký obraz rodiny poskytne svojim deťom. Snahou všetkých by malo byť vytvoriť také rodinné zázemie, aby v dospelosti mohli dnešné deti raz hrdo povedať: „Žil som v takej harmonickej rodine, ktorej obraz by som raz rád preniesol do budúcnosti svojej vlastnej rodiny.“

vf (zdroj Internet)

Ochrana života a zdravia

Posledný deň v prvom školskom týždni si žiaci teóriu projektu Ochrany života a zdravia prakticky precvičovali úlohami na stanovištiach na školskom dvore. Úlohy boli zamerané na rýchlosť, zručnosť a vedomosti. Pre piatok to boli aktivity, ktoré už ako žiaci 2. stupňa ZŠ zažili prvýkrát. O to väčšia bola ich snaha a očakávanie výsledkov bodovania. Vo svojej kategórii sa umiestnili na druhom mieste. Završením aktivít bola túra, po absolvovaní ktorej sme sa vrátili unavení, ale spokojní a s veľkou chuťou na obed.

Text a foto: žiaci V. A triedy

INZERCIA

Obecný futbalový klub Slovenská Lupča hľadá asistenta trénera k žiakom.
Prípadní záujemcovia hláste sa na tel.čísle **0908 970 596**

INZERCIA

Opravár šijacích strojov ponúka svoje služby.
Opravu si môžete dohodnúť na telefónnom čísle **0904 582 151**

DFS Drienka v Ohride v Macedónsku

V dňoch 20.8 – 26.8.2016 sme sa zúčastnili na 10. ročníku Medzinárodného folklórneho festivalu v Ohride v Macedónsku. Išlo o jubilejný ročník, na ktorom sa zúčastnilo 12 folklórnych súborov z rôznych častí sveta. Festival sa konal v nádhernom historickom meste Ohrid, pri ktorom sa nachádza známe Ohridské jazero, ktoré bolo spolu s mestom v roku 1980 zapísané do zoznamu svetového dedičstva UNESCO. V meste sa nachádza 365 kostolov, v blízkosti je známy Kláštor sv. Nuana a už len samotné jazero ponúka veľa zaujímavých atrakcií. A práve toto krásne prostredie robilo tento zájazd jedinečným..., ale nebolo to len v krásnej krajine. Výnimočným ho robili ľudia, ktorých sme tu stretli. Organizátori festivalu, ktorí nám umožnili navštíviť a spoznať ich očami túto nádhernú krajinu, nám možno v niečom otvorili oči, aby sme si vážili to, čo doma máme, pretože oni toho až tak veľa

FOTO: <https://plus.google.com/u/0/photos/103055290152911178408/album/6323147363941360769>

spolu s nami podupkávali, pospevovali a počas hudobného čísla zatajili dych a s údivom počúvali. Toto bola pre nás najväčšia odmena za všetky tie návštevy, sústreďenia a skúšky, ktoré sme počas roka mali.

Radi sa s vami podelíme o zážitky, ktoré sme tu spoločne prežili.

Zuzku Patrášovú hneď po prí-

Z vystúpení mal zážitok aj Timo Piliarkin: „Najviac sa mi páčilo posledné vystúpenie, aj keď sme na začiatku mali stres, aby to dobre dopadlo. Ale nakoniec sa nám podarilo tak zatancovať, že sa to aj ľuďom páčilo. Som rád, že som mohol ukázať, ako sa na Slovensku tancuje.“

Maťa Zajaca najviac potešilo, keď: „Noc pred odchodom nám vtrhli do izby vedúci a ohlásili nám polnočné kúpanie. Voda bola super teplá, lepšia ako v mori, úplne čistá a bola to výborná zábava.“

Míma a Zuzka obdivovali aj historické pamiatky Ohridu: „Spoznali sme inú kultúru. Prekvapilo

nemajú. Ukázali nám, ako sa dá pekne pozeráť na spolunažívanie ľudí rôzneho vierovyznania, ako sa u nich rozvíja turizmus a iné, pre nás bežné veci, ktoré v tejto krajine majú pre nich oveľa väčší význam. Najviac sme však na nich obdivovali ich dobrosrdečnosť a ochotu pomôcť, pretože sme to nie raz potrebovali. Festivalovú atmosféru dotvárali najmä účastníci festivalu. Skamarátili sme sa s Poliakmi, stretli sme Chorvátov...

Na spoločných vystúpeniach sme obdivovali národné tance účastníkov, ich kroje, piesne a veľmi nás potešilo, keď prišli za nami a pochválili nás. Úspech našich detí však ocenili nielen organizátori, ale aj ľudia, ktorí sa vyslovene pýtali na čas a miesto našich vystúpení, pretože chceli vidieť, čo dokážeme predviesť. A všetkým sme ukázali, že vieme zatancovať tak, že ľudia si

chode k jazeru potešil nádherný pohľad na scenériu jazera pri západe slnka, ktoré sa ponáralo pod vodnú hladinu. Vystúpenia vníma takto: „Pre mňa bola jedna z najkrajších chvíľ, keď nás ľudia počas večerného sprievodu zastavovali a fotili si nás. Tešili sa, že nás mohli vidieť.“

Míma Bacíková to vnímala takto: „Zájazd sme si užívali hneď od začiatku naplno a s Macedónskom sa nám ťažko lúčilo. Zažili sme neopakovateľné chvíle na pláži. A keď nám vedúci kúpili „vianočný darček“ – jazdu na tobogane a na vodných bicykloch, nevedeli sme od radosti, ako sa im poďakovať.“

nás zvolávanie veriacich do mešít, ten kultúrny mix, ktorý sme mohli spoznať len vďaka nášmu súboru. A napriek tej rôznorodosti náboženstva, odevu, kultúry sme mali pocit, že ľudia tu v Ohride sú k sebe tolerantní a vychádzajú si v ústrety. Navštívili sme aj nádherné miesto „Bay of bones“, ktoré sme si premenovali na Bora – Bora a obdivovali sme nádherné výhľady na jazero, vodný svet, ale aj predhistorické osídlenia pôvodných obyvateľov. Dokonca sme sa jednou nohou ocitli v Albánsku, pretože jazero tvorí hranicu s týmto štátom. Najviac z pamiatok na nás zapôsobil Kláštor sv. Nuana. Tu sme si uvedomili hodnotu priateľstva a súboru ako takého, že keď v niečo veríme a najmä v samých seba, môže sa nám to splniť. Pretože práve na tomto mieste bola veľmi pozitívna ener-

Očovská folklórna hruda 2016 a DFS Drienka na nej...

gia, ktorú tu zanechali ľudia, ktorí kostol stavali, ale aj veľmi silná myšlienka o sv. Nuanovi (prvom žiakovi Cyrila a Metoda), ktorého srdce dosiaľ bije v tomto kostole. A aj keď oproti iným zájazdom boli izby početnejšie – o to viac sme si to užili. Utužili sme kolektív a lepšie sme sa spoznali. Zo začiatku to bolo zvláštne a mali sme z toho zmiešané pocity, ale už po prvej noci sme v tom našli samé výhody, ktoré robili tento zájazd ešte zábavnejším.“

Za toto všetko veľmi pekne ďakujeme ZUŠ v Slovenskej Lupči a Ivovi Petríkovi za podporu a finančnú pomoc, aby sme mohli do Macedónska vycestovať.

Ďakujeme nášmu zriaďovateľovi obci Slovenská Lupča za finan-

cie nielen spojené s nákladmi na zájazd, ale aj za tie, za ktoré sme mohli nakúpiť kroje a tanečnú obuv pre naše deti, aby sme mali vôbec v čom ísť reprezentovať Slovensko. Taktiež ďakujeme obecnému úradu za dary pre organizátorov festivalu a predstaviteľov mesta.

Ďakujeme VÚC Banská Bystrica a nadácii Slovenskej sporiteľne za finančné prostriedky, tiež viazané na nákup krojov, ktoré sme k reprezentácii potrebovali.

Ďakujeme prepravnej spoločnosti Herda bus a šoférom Ondrovi a Rasťovi za bezpečnú jazdu, ako aj za výdatnú pomoc pri presune našej batožiny, výborné disco v buse a objavenie novej zájazdovej hymny.

A, samozrejme, ďakujeme všetkým tým, ktorí nám so zabezpečením zájazdu pomáhali, Martynovi Ťaskovi za sprostredkovanie, Maji Sedláčkovéj za lekárničku... a všetkým vám za akúkoľvek pomoc a podporu.

J. Krížová

XIII. ročník prehliadky tradičnej ľudovej kultúry v Očovej sa konal 12. – 14. augusta 2016. Organizátori pripravili naozaj zaujímavý a pestrý program počas celého festivalu. My sme do Očovej, kde sme vystupovali v dvoch programoch, zavítali v sobotu 13.8. Prvé detské vystúpenie pod názvom „Roztrhlo sa vrece“ sa konalo v Remeselnom dvore v Očovej, kde sme sa predstavili s našimi muzikantskými a speváckymi číslami, ktoré boli ocenené obrovským potleskom publika. Po predstavení organizátori pripravili pre všetky deti školičku tanca, kde sa naučili zábavný tanček so strašiacom. Keď sme sa do sýstosti vytancovali, mali sme pripravený chutný obed v školskej jedálni. Náš festivalový deň pokračoval javiskovými a zvukovými skúškami na hlavnom pódiu festivalu. Tu sme vystupovali v programe „Deti ako maku“, kto-

FOTO: <https://plus.google.com/u/0/photos/103055290152911178408/albums/6318596897165954785>

vystupoval DFS Jurošík z Michaloviec s nádhernými ciframi z oblasti východného Slovenska a domáce súbory DFS Poľana a ZUŠ Očová so spevmi a tancami z Očovej a Zvolenskej Slatiny.

Náš program mal krásnu dejovú líniu a priblížil, ako deti kedysi dávno z obyčajnej trávy alebo len zo škrupinky orecha, kukuričného

tento rok sa roztrhlo vrece so sólistami a výbornými detskými folklórnymi súbormi, ktoré si vážia odkaz našich predkov. Pod mohutnou krásnou Poľanou na zelenej lúke pri potoku Hučava sa všetky tieto deti stretli v Očovej na spoločnom pódiu – ako zrnká maku v makovičke. A nám sa tento rok dostalo tej cti, že sme boli hosťami na tomto krásnom

rého autorom bola Anna Petříková Bambúchová. Prezentovali sme sa dvomi tanečnými číslami. Menšie deti predviedli Detské hry na lúke a starší tanečníci Tanečný blok Berco z Balogu. Obe vystúpenia boli ocenené nielen uznávaním od organizátorov, ale aj veľkým potleskom divákov. Okrem nás v programe

stebľa či makovice si vedeli urobiť hračku alebo hudobný nástroj, ktorý im bol verným spoločníkom pri hrách. Hry, piesne, rečňovanky boli a aj sú súčasťou detského sveta. Deti prostredníctvom nich vyjadrujú svoju túžbu po pohybe, rytme, odzrkadľujú svoj vzťah k prírode, záujem o zvieratká, ale aj žart či figel. A aj

podujatí, za čo sme veľmi vďační. Ďakujeme veľmi pekne za pozvanie, bol to pre nás krásny zážitok.

V Očovej sme sa snažili ukázať to najlepšie, čo vieme a veríme, že sa nám to za veľkej podpory našich rodičov i verejnosti v hľadisku podarilo.

Jana Krížová

Čo má nové Dratvárik

Čo sme robili

Myslel som, že to bolo len nedávno, ale ubehlo už pol roka odvetdy, čo sme písali o nás – o Dratváriku. Neúprosny čas beží a nám sa priblížil termín nášho tridsiateho výročia založenia DFS Dratvárik. Popri rozdávaní radosti divákovi sme sa sústredili na nové veci, ktoré chceme ukázať na oslave výročia. Mnoho práce nás ešte čaká, ale pevne veríme, že rozbehnutý vlak súboru dôjde do cieľa výročia a bude pokračovať do ďalšej stanice, stanice výročia o päť rokov. V prejdennom čase sme absolvovali množstvo sústreďení za účelom vytvorenia nových programových čísel, ale aj za účelom zdokonalenia už uvedených tancov.

Vo fashiangovom období sme potešili včelárov a tancami sme otvorili prvý včelársky ples v novodobom včelárni v Slovenskej Lupči.

Dratvárik sa zúčastnil aj na súťažnej prehliadke detských folklórnych súborov v Ponikách „Ponická fujarka“. Naše deti nesklamali a dali zo seba všetko. Napriek prechladnutiu zaspievali výborne všetko, čo sme im na túto príležitosť pripravili. Prvýkrát sa predstavili malí chlapci so skupinovým spevom, dievčatá zvládli svoje party ako vždy výborne a sólista na heligónke sa v súťaži umiestnil na druhom mieste. Účasť na týchto prehliadkach upevnila naše vnútorné presvedčenie, že to, čo robíme, robíme dobre.

Podľa starých zvykov sme vyniesli „Morenu“ z obce a za spevu pôvodných piesní sme ju hodili do potoka Lupčica. Toto programové číslo bolo v DFS Dratvárik už uvedené v začiatkoch jeho pôsobenia v spracovaní Petra Lakomčika. Dnes dala punc morene Milka Debnáriková. Počas sprievodu obcou sme navštívili niektoré domy a potešili sme spevom obyvateľov tých-

to obydli. V ten večer sme oživilí naším programom aj novovzniknutú tradíciu pálenia keltských vatier za hradným kopcom pod názvom Keltský telegraf. Hlavným organizátorom sme pomohli našimi tancami, spevmi a muzikou dotvoriť atmosféru krásnej akcie, z ktorej, predpokladáme, vznikne tradícia a zachová sa dobrá nálada všetkých zúčastnených.

Snaha zachovať zvyky našich predkov nás viedla k tomu, aby sme si pripomenuli veľkonočné sviatky maľovaním vajčiek a pletením korbáčov. Mnoho dievčat si vyskúšalo aj pletenie korbáčov a chlapci zase maľovanie vajčiek. Maľovanými vajčkami sme potom vyzdobili park pred obecným úradom, vydržali tam veľmi dlho a skrášľovali našu obec pre všetkých obyvateľov aj návštevníkov.

Od roku 2000 bola obnovená tradícia Turíčneho jarmoku. Na každom ročníku mal Dratvárik svoje miesto v kultúrnom programe. Nechýbali sme ani tento rok a program, uvedený v miestnom kultúrnom stredisku, potvrdil to, že sme vznikli pri obci a stále sme súčasťou obce. Dotvárame kolorit

zvykov pre ľudí a toto dedičstvo zachováme v našich dechoch pre ďalšie generácie. Náročný deň Turíčneho jarmoku sme rozšírili o novú činnosť v záhrade evanjelickej cirkvi, kde sme urobili trojgeneračný „Majáles“ pre Dratvárik, Partizán a Partizán seniory. Samotné prostredie navádzalo k tomu, aby sa tam ľudia cítili dobre, čo sa aj podarilo. Nakoniec to svojou prítomnosťou večer potvrdil aj samotný cirkevný predstaviteľ, ktorý nás prišiel podporiť pri tejto akcii. Celý večer zneli v týchto priestoroch trochu iné piesne ako obyčajne, ale všetky išli z nášho srdca a pre všetkých. Ďakujeme predstaviteľom cirkevného zboru, že nám umožnili využiť tento priestor a prosíme ich o to, aby to bolo tak aj v budúcnosti.

Naša činnosť v oblasti rozdávania radosti prostredníctvom spevu, tanca a muziky nie je zárobkovou činnosťou. O to viac nás potešilo, keď sme boli na základe našej akvizície po obciach pozvaní na akciu „Čipkársko“ do Brusna. Ďakujeme pani starostke za pozvanie aj prostriedky, ktorými podporila náš Dratvárik pred náročným obdobím príprav na výročie.

Veľmi zaujímavé pre nás bolo vystúpenie v rámci výchovného koncertu pre Základnú školu Sitanianska v Banskej Bystrici. Určite deti, zúčastnené na tomto koncerte, nepozerali do telefónov, ale sledovali každý pohyb, spev, hru a sprievodné slovo, ktorým ich zaujal náš Matúš Ivan „Yeti“. Deti sa aktívne zapojili, mnohé sa všeličo zaujímavé dozvedeli a potlesk, ktorým odmenili svojich vrstovníkov, určite ostal v pamäti vystupujúcich aj divákov.

V behu udalostí sme absolvovali

aj zahraničný zájazd do Čiernej Hory, ale o tom budeme hovoriť na konci tohto príspevku.

Z nášho programového čísla „Zavijanka“ sa stala pekná súčasť programov niektorých svadiieb. Táto bola v Brusne a nevesta aj ženích prijali hlavnú rolu, ktorú im v scenári predpísala Milka Debnáriková. Samozrejme, že sa oživujú zvyky z Telgártu a zostávajú v myšliach priamych účastníkov a vďaka kamerám aj v očiach divákov, ktorí vidia len záznam z tohto vzácného okamihu.

Posledný víkend v júni už desaťročia bývajú Horehronské dni spevu a tanca v Helpe. Novovytvorený amfiteáter zachoval prvky dedinského kultúry a všetci vystupujúci to len umocňujú svojimi programovými číslami.

Naše deti predviedli tance Spod Poľany, Klnka, Očovské dievke a Rozkazovačky. Brali sme to ako možnosť predstaviť sa v období nášho výročia založenia súboru. Vystúpenie sa podarilo a všetci odišli s dobrým pocitom pri srdci, že patríme do spoločenstva ľudí, ktorí rozdeľujú radosť vo svete aj doma.

Vystúpenie súboru na akomkoľvek festivale pridáva na puncu súboru. V tomto roku sme opätovne boli vystupovať na folklórnom festivale vo Východnej. Nové programové číslo „Z Terchovej“ a jej ovčiarskeho prostredia sa divákovi veľmi páčilo. Trochu nám komplikovalo deň počasie, ale to, prečo sme tam išli, sme do bodky splnili. Zostala spomienka a snaha robiť folklór dobre, aby sme aj v budúcnosti mohli prezentovať našu prácu na iných festivaloch.

Dratvárik v Čiernej Hore

Deti z DFS Dratvárik zo Slovenskej Lupče sa začiatkom leta zúčastnili na zájazde do mesta Budva v Čiernej Hore – na medzinárodnej prehliadke detských ľudových súborov.

Všetci sme boli plní očakávaní, či slovenský folklór v podaní našich malých súboristov bude

kúpil na pamiatku na toto krásne miesto.

V neďalekom meste Kotor sme zas obdivovali dlhé hradby, ktoré ľudia postavili do veľkých výšok. Po náročnom výstupe na hradby sme sa kochali prekrásnym výhľadom na malé mestiečko plné bielych domov s červenými strechami a veľký prístav, v ktorom bola ukotvená nádherná loď.

Vybrali sme sa aj na návštevu nočnej Budvy. Všetko bolo vysvietené, všade sa ozývala hudba a rozhovory množstva ľudí. Žilo to tam a nám sa to veľmi páčilo. Na tento zájazd budeme ešte dlho spomínať.

Až po šťastlivom návrate sme si uvedomili, čo je to vycestovať s deťmi do sveta. V cudzom svete treba od umytia, najedenia a zobratia si potrebných vecí na vystúpenie dohliadať pri deťoch na všetko. Okrem toho ich treba aj vylicit, ak nastane zlá chvíľa – prechladnutie alebo iná zdravotná ťažkosť.

mať úspech aj v zahraničí. A veru mal a veľký. Deti, oblečené v krojoch, ich spev a tanec, rozohrané struny hudobných nástrojov žali úspech nielen na vystúpeniach, ale aj v sprievode mestom Budva. Ľudia sa pristavovali, fotili a natáčali rozospievané a roztancované deti. Okoloidúci obyvatelia sa pristavovali, tleskali a povzbudzovali malých začiatovníkov slovenského folklóru, obdivovali kroje a nehanbili sa s nimi aj odfotografovať.

Cestou do Budvy sme videli aj povestné Plitvičné jazerá a potešili sme sa pohľadmi na krásu, vytvorenú prírodou. Deň tam strávený bol jedným z krásnych dní nášho života. Počas tohto zájazdu zažili deti veľa zábavy pri mori, ktoré nebolo od ubytovania veľmi ďaleko. Bolo príjemné cítiť vôňu mora, teplý piesok pod nohami a jemný vánok na pláži. Pri vode si deti užili každú voľnú chvíľu. Po skupinkách obdivovali obchodíky so suvenírmi a každú si niečo malé

Mnohokrát nestačia len lieky, ale treba aj vyčistiť, čo sa pri narušení zdravotnom stave bežne stane, vyprať bez práčky, pouierať bez mopu atď.

Večer pred spaním aj „potulkať“ tých, ktorým mama telefonovala, ale bola ďaleko. Teta Katka s ujom Jankom museli urobiť aj „mamu a otca“.

Katka Gondová

Každý zájazd je previerkou nadobudnutých schopností tanečníkov, spevákov, muzikantov, ale aj vedúcich. V tomto prípade sme počas nášho pobytu preukázali vynikajúce schopnosti našich detí. Z každej strany obdiv, potlesk a rozžiarené oči divákov. Po odtancovaní a spevaní to boli aj rozžiarené oči detí, ktoré sa na javisku rozdali do poslednej kvapky potu a diváci sa im za to odmenili burácujúcim potleskom. Vystúpením na javisku však naše účinkovanie nekončilo, lebo pokračovalo celou cestou do ubytovacieho zariadenia s pristením sa v priestoroch na občerstvenie. Pre prítomných, a hlavne pre seba sme tu urobili spoločné vystúpenie s východoslovenským súborom Brusnik. Deti zo Slovenskej Lupče predviedli východniarom, že východoslovenský región majú zvládnutý na jednotku a zažiarili pred nimi ako diamant.

V Dratváriku vyrástli deti, ktoré už samostatne vedú, v čom je čaro folklóru, postavia sa pred muziku, rozkážu, zaspievajú, zatancujú podľa svojho cítenia v srdci, bez príkazu. Popri väčších nám rastú menší a udržiavajú tradície našich predkov, ktoré sa im snažíme vštepiť do srdca a vo svojich starších predchodcoch vidia vzory, ako sme ich dakedy videli my, ktorí sme boli pri vzniku tohto súboru.

Počas tridsiatich rokov fungovania detského folklórneho súboru

Dratvárik nebola taká veľká skupina detí, ktorá v detskom súbore dorástla na veľký súbor. Dnes najväčší už derú krpce aj v Partizáne, a tak naplňujú myšlienku, že Dratvárik je ľahňou tanečníkov a spevákov pre tento súbor.

Za odmenu tridsaťročnej práce sa mi dostalo toho, že som na zájazde videl vyrastené semienko, ktoré sme do detí zasiali. Niet väčšej radosti, keď vidíte, ako skupina detí samostatne dokáže urobiť zábavu pre seba a najbližších. Tiež, keď vidíte, ako „veľká“ zoberie za ruku „malú“ a vysvetľuje jej, ako má robiť ten-ktorý prvok alebo ako si obliecť kroj, alebo jej len tak pomôže pri tom, keď jej je smutno za mamou na zájazde.

Touto cestou chcem poďakovať manželom Gondovcom za to, že sa podujali na cestu so súborom Dratvárik do Čiernej Hory a spoločne sme vyriešili všetky problémy, ktoré sa nám postavili do cesty a šťastlivo sme sa vrátili domov.

Život v súbore nie je o získaných prvých miestach, vynikajúcich umiestneniach v súťažiach alebo o diplomoch. Spočíva v udržiavaní dobrých vzťahov medzi ľuďmi, a to napriek rozdielnym názorom, v pomoci silnejšieho slabšiemu a vytvorení príjemného prostredia v kolektíve, ktorý formuje ľudí pre ďalší život.

Prezentáciou ľudového umenia prezentujeme našu obec, kde sme vznikli, v ktorej pôsobíme a fungovať chceme ďalšie obdobie. Za to, že sme tu doma a môžeme robiť v príjemných podmienkach miestneho kultúrneho strediska, ďakujeme predstaviteľom obce a všetkým dobrým ľuďom, ktorí nám pomáhajú a budú to robiť aj ďalej. Chceme v tejto práci pokračovať a rozdávať radosť iným aj sebe. Tešíme sa na naše stretnutie v období výročia súboru v dňoch 8.9. a 10. decembra 2016 v našom Miestnom kultúrnom stredisku.

*Za vedenie DFS Dratvárik
Juraj Dávid*

Ešte niečo k štácii v obci

Zaujal ma článok z histórie obce na tému výstavby lupčianskej železničnej stanice z pera Romana Lakomčíka. Aj Bystrický PERMON v štvrtom čísle v roku 2014 pripomenul svojim čitateľom 130. výročie otvorenia prevádzky železnice na trati Banská Bystrica – Podbrezová. Chcel by som teda pripomenúť ešte niektoré zaujímavé informácie o výstavbe železnice. Celých tridsať rokov trvalo expedovanie koľajníc, vyrobených v Podbrezovej, do Štúrova konskými povozmi, kde ich preberali Uhorské kráľovské železnice. Prvým objednávateľom bolo Ústredné riaditeľstvo pre stavby železníc vo Viedni. V roku 1873 po spojení Banskej Bystrice zo Zvolenom sa riaditeľstvo železniarní rozhodlo za každú cenu spojiť fabriku s odbytiskami a zdrojmi surovín pre výrobu, hlavne ostravského čierneho uhlia. Po úspešných rokovaníach vo Viedni

na železničná stanica aj v Slovenskej Lupči so všetkým, čo k tomu patrilo. Nešlo len o objekt budovy stanice, ale aj o vybudovanie koľ-

jísk medzi výhybkami v pomerne veľkej dĺžke a o vybudovanie nakladacej rampy s krytým murovaným sklodom a ďalšieho príslušenstva. Neskôr v štyridsiatych rokoch minulého storočia bola vybudovaná železničná stanica v Medzibrode s vodojemom na doplnenie vody do parných rušňov a bola tu tiež postavená bytová kolónia pre zamestnancov železnice. Stanica v Lučatíne postupne takto stratila na význame a stala sa železničnou zastávkou. Ako spomienka na prvú železničnú zastávku v Lupči stál do 80. rokov objekt pri rampách na Hronskej ulici a tí skôr narodení sa určite na tento domček pamätajú. Svojmu účelu slúžil len krátko a neskôr a využíval na ubytovanie rodín zamestnancov. Pamätám sa, že tam bývala rodina Štrónerová a potom rodina Čilíková. Nako-

niec opustený objekt železnice zbúrali. Jedinou pôvodnou železničnou stanicou medzi Banskou Bystricou a Podbrezovou zostala stanica Dubová, ktorá sa predtým Zámostím volala. Zaujímavosťou je aj to, že celá táto trať bola štyri roky prevádzkovaná štátnymi železničnými až do roku 1888, keď ju odovzdali Uhorským kráľovským železničným. Tiež je zaujímavé, že keď bola Podbrezová spojená s Banskou Bystricou železničnou traťou, železiarne výrobu koľajníc zastavili. Aj po mnohých rokoch sa treba pokloniť pred predvídavosťou lupčianskych radných, ktorí vtedy urobili všetko preto, aby železničná stanica v Lupči bola. Čas ich úsilie potvrdil a táto stanica určite v nemalej miere prispela k rozvoju obce.

Ján Turčan

sa rokovalo aj s obcami medzi Banskou Bystricou a Podbrezovou. Ministrom kráľovských železníc bol poverený Dr. Slaný, aby vytýčil pozemky a rokoval s obcami najprv o umiestnení železničných zastávok. Dohodli sa, že zastávky budú v Šalkovej, Slovenskej Lupči, Lučatíne, Medzibrode, Brusne, Nemeckej, Zámostí a v Lopeji. Dohoda nenastala o umiestnení tzv. nácestných železničných staníc. Tak sa ozývali stanice, kde je možné križovanie vlakov a nakladanie tovaru na vlak. Napriek odporu Lupče a Lubietovej bolo rozhodnuté, že nácestné stanice s kompletným vybavením budú vybudované len v Lučatíne a v Zámostí. Nakoniec však po veľkých peripetiách naši predkovia presadili, že dva roky po začatí prevádzky trate bola otvorená

Milý náš oslávenec, pán Martin Mazúch,

k Vaším krásnym narodeninám Vám prajeme veľa zdravia, šťastia a Božieho požehnanja. Náš život sa podobá knihe. Múdry človek premýšľa pri jej čítaní, pretože vie, že ju môže čítať iba raz. Vaše krásne okrúhle jubileum je malým zastavením pri jej čítaní. Prajeme

Vám, aby ste ju aj v budúcnosti vždy čítali s láskou, získanou životnou múdrosťou a rozvahou. Potom všetko, čo do nej vpíšete, zostane v srdciach Vašich najbližších a budete si môcť povedať, že Váš život stál za to, pretože ste ho žili pre ostatných. Prajeme telu zdravie, ruke pev-

ný stisk, pokoj do srdca i nejaký ten zisk. Pán Martin Mazúch sa nám prihovára niekoľko rokov na stránkach Lupčianskych zvestí užitočnými záhradkárskymi radami a odovzdával nám svoje vlastné dlhoročné skúsenosti.

Lupčianske zvesti

Program Domu remesiel

September

28. – šperky z papiera (Jánošová) keramika (Jánoš)

Október

5. – pečiatky na textil (Jánošová), keramika (Cukor)

12. – líhané sklo (Jánoš), keramika (Liday)

19. – líhané sklo (Jánoš), keramika (Cukor)

26. – tepaný šperk (Liday), keramika (Jánoš)

Vatra ku Dňu Ústavy

2. 9. 2016

Tak ako po iné roky sme si 2. septembra pripomenuli a uctili Deň Ústavy Slovenskej republiky zapálením vetry.

O dôstojný priebeh sa v programe postaral Dychový orchester z Brezna a deti z DFS Dratvárik, ktoré zapálili vatra. **Text +foto LZ**

Oslavy SNP v Ľupči

Sedemdesiatdruhé výročie Slovenského národného povstania sme si pietnym aktom dňa 25. augusta pripomenuli aj v našej obci. Tak ako každý rok aj teraz sa na ňom zúčastnila len malá hŕstka občanov spolu so zamestnancami obecného úradu. V slávnostnom príhovore starosta obce Ing. Miroslav Macák pripomenul dôležitú etapu našich dejín, na ktorú by nemala zabudnúť žiadna generácia.

LZ

Opustili nás

V mesiaci júl a august:

Zuzana Dávidová
Vilma Svetlíková
Jozef Sečár
Julianna Konvičná
Vlastimil Hronec
Jaroslav Beňák

„Ušli už slzy, zmiernil sa žiaľ,
čas nikdy nevráti, čo si už vzal.
Sviečka na hrobe tichučko zhasína
a kto mal rád, ten spomína.“

22. septembra 2016 si pripomíname nedožitú 70. narodeniny manžela a otca

Emila Paška.

Spomína manželka Elena a synovia Peter a Miroslav s rodinami.

Podakovanie

„Kto v srdciach žije, neumiera.“

Ďakujeme všetkým za prejavy sústrasti a kvetinové dary pri rozlúčke s milovaným manželom a starostlivým otcom, starým otcom, bratom, svokrom, švagrom, krstným otcom a príbuzným

Jozefom Sečárom.

Podakovanie patrí aj pánu farárovi Mgr. Jánovi Jakušovi a Evanjelickému spevokolu za dôstojnú rozlúčku.

Smútiaca rodina

Aj tohto roku sa varila Luteránska procesia

Ďalší ročník populárnej súťaže vo varení špeciálnej polievky - Luteránskej procesie máme úspešne za sebou. Súťaže sa zúčastnilo 10 družstiev, počasie nám prišlo, výborná kapela HICKS hrala staré šlágre a k tomu super nálada. Pre malých pomocníkov bol pripravený kolotoč a skákací hrad.

Vyhrali vlastne všetci, ale keďže to bola súťaž, mali sme porotu, ktorá vybrala najlepšie tri družstvá.

1. miesto: Evka, Livka, Milka
2. miesto: Materská škola
3. miesto: Rodičovská rada

Už teraz sa tešíme na budúci ročník, na ktorý pripravujeme veľké prekvapenie. **ED, foto eg**

Príprava víťaznej Luteránskej procesie

Príprava víťaznej Luteránskej procesie

Porota v akcii

Kapela HICKS

1. miesto

2. miesto

3. miesto